

СТИМУЛЮЮЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПАТ “ХМЕЛЬНИЦЬКОБЛЕНЕРГО”

2017р.

Стимулююче регулювання (RAB-регулювання)

система тарифоутворення на основі довгострокового регулювання тарифів, спрямованого на залучення інвестицій для будівництва та модернізації інфраструктури електричних мереж та стимулювання ефективності витрат електророзподільних компаній

Запровадження стимулюючого регулювання у країнах Європи

Скорочення:

РП – регуляторний період;

СР – стимулююче регулювання;

ІП – інвестиційна програма;

РБА – регуляторна база активів;

ТПП – тарифи на розподіл (передачу) та постачання електричної енергії;

НКРЕКП – Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг;

Впровадження стимулюючого регулювання для суб'єктів природних монополій

- 1 Директива 2009/72/ЄС у частині виконання зобов'язань щодо запровадження принципів стимулювання при реалізації тарифної політики
- 2 Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про природні монополії» від 24 червня 2012 року № 4998-VI
- 3 План заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку «Україна-2020» у 2015 році, затвердженого розпорядженням КМУ від 4 березня 2015 р. № 213-р
- 4 Коаліційної угоди, укладеної учасниками коаліції депутатських фракцій Верховної Ради України VIII скликання та підписаної Політичною партією «Народний фронт», Партією «Блок Петра Порошенка», Політичною партією «Об'єднання «Самопоміч», Радикальною партією Олега Ляшка, Політичною партією Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»
- 5 Робоча група з вдосконалення нормативно-правової бази стимулюючого тарифоутворення у сфері передачі та постачання електроенергії

Перехід до стимулюючого тарифоутворення передбачено стратегічними документами ЄС, Коаліції та Уряду

Нормативна база (прийнята НКРЕ у 2013р.)

№	Дата	Назва
900	11.07.2013	Порядок розрахунку роздрібних тарифів на електричну енергію, тарифів на передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами, тарифів на постачання електричної енергії за регульованим тарифом у разі застосування СР
899	11.07.2013	Порядок визначення регуляторної бази активів суб'єктів природних монополій у сфері електроенергетики
898	11.07.2013	Порядок визначення необхідного доходу від здійснення діяльності з постачання електричної енергії за регульованим тарифом у разі застосування СР
1009	23.07.2013	Параметри регулювання, що мають довгостроковий строк дії, для цілей СР
1031	26.07.2013	Порядок розподілу активів, витрат та доходів між видами діяльності ліцензіатів з постачання електричної енергії за регульованим тарифом та/або з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами
1032	26.07.2013	Про затвердження Порядку визначення необхідного доходу від здійснення діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами у разі застосування СР
1030	26.07.2013	Процедура встановлення тарифів для ліцензіатів з постачання електричної енергії за регульованим тарифом та/або з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами у разі застосування СР
1029	26.07.2013	Про застосування СР у сфері передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами
1109	15.08.2013	Методичні рекомендації щодо плану роботи ліцензіатів з постачання електричної енергії за регульованим тарифом та/або з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами з підготовки до переходу до СР

Відмінність стимулюючого регулювання від методики тарифоутворення, що діє сьогодні

Зміна методики тарифоутворення не для споживачів електроенергії, а для енергопостачальних компаній.

Сьогодні тарифи на електроенергію, за якими обленерго закуповують її у ДП «Енергоринк», встановлюються НКРЕКП за принципом **«витрати плюс»**, згідно якого прибуток енергопостачальника являє собою певний фіксований відсоток від його операційних витрат. Звісно, такий підхід не стимулює обленерго до зниження неефективних витрат, адже обсяг прибутку за методикою «витрати плюс» фактично не залежить від ефективності роботи підприємства. Крім того, тарифи на електроенергію для енергопостачальних компаній щорічно переглядаються, що ставить під питання власне можливість довгострокового інвестиційного планування.

Згідно стимулюючої методики тариф на передачу електроенергії для обленерго затверджується терміном на 5 років (на першому етапі – 3 роки), з одночасною фіксацією норми прибутку на вартість основних фондів.

Таким чином, прибуток енергопостачальника напряму залежатиме від ефективності його роботи, в першу чергу – зниження витрат електроенергії при її транспортуванні споживачам. А це, в свою чергу, спонукатиме компанії інвестувати кошти в реконструкцію та модернізацію мереж – адже що якісніше мережі, то нижчий рівень витрат електроенергії, і, відповідно, вище отриманий прибуток.

Умови переходу на RAB регулювання

- *Відсутність заборгованості за е/е перед ДП «Енергоринок» або наявність договорів про реструктуризацію та їх виконання;*
- *Проведення оцінки активів та наявність позитивної рецензії звіту;*
- *Звернення ліцензіата.*

Параметри СР

- регуляторна норма доходу на регуляторну базу активів, яка створена на дату переходу до стимулюючого регулювання, - **0,05** відносних одиниць (0,125 проект);
- регуляторна норма доходу на регуляторну базу активів, яка створена після переходу на стимулююче регулювання, - **0,1479** відносних одиниць (0,125 проект);
- загальний показник ефективності на перший рік першого регуляторного періоду - 0 %, на другий та третій роки першого регуляторного періоду - 1 %;
- індивідуальний показник ефективності - 0 %;
- показник ефективності технологічних витрат електроенергії на 1 класі напруги - 0,01 відносних одиниць;
- показник ефективності технологічних витрат електроенергії на 2 класі напруги - 0,035 відносних одиниць;
- цільовий показник якості послуг для міської території - 150 хвилин;
- цільовий показник якості послуг для сільської території - 300 хвилин;
- параметр коригування необхідного доходу за недотримання цільового показника якості послуг для міської території - 5 відносні одиниці;
- параметр коригування необхідного доходу за недотримання цільового показника якості послуг для сільської території - 5 відносні одиниці;
- рік з початку переходу на стимулююче регулювання, у якому має бути досягнуто встановлений цільовий показник якості послуг, - 8-й рік;
- коефіцієнт поправки на зміну кількості умовних одиниць обладнання - 0,7 відносних одиниць;
- коефіцієнт поправки на зміну кількості споживачів електричної енергії - 0,7 відносних одиниць.

Порівняння діючої методології витрати-плюс та СР

Параметри	Витрати плюс	Стимулююче регулювання
Стимули до залучення інвестицій	Відсутні	Стимулює до залучення інвестицій
Стимули щодо зниження витрат електроенергії в мережах	Стимулює до зниження тільки понаднормативних витрат	Стимулює до зниження нормативних витрат електроенергії в мережах
Операційні витрати	Встановлюються від досягнутого (фактичного) рівня – відсутні стимули до зниження витрат	Щорічна індексація базових рівнів з урахуванням понижуючого коефіцієнту ефективності
Стимули до підвищення якості послуг	Відсутні	Штрафи за невиконання цільових показників якості– до 5% від необхідного доходу
Амортизація	не відображає реальну вартість активів, що призвело до критичного зниження вартості ОФ без можливості їх заміни	Враховується реальна вартість активів, оцінених за Методикою Фонду державного майна України
Прибуток	Розраховується за залишковим принципом, виходячи з обсягу інвестиційної програми. Діючими тарифами прибуток не передбачається	Нарахування норми доходу на регуляторну базу у розмірі 14,79% на інвестиції (проект 12,5%)
Період регулювання	Відсутність можливості прогнозування на перспективу	Перший регуляторний період (перехідний) – 3 роки, наступні регуляторні періоди – 5 років
Показники якості	Відсутні	Затвердження цільових показників якості, що стимулюватиме покращання роботи із споживачами

Інтеграція інтересів при СР

Споживачі електроенергії:

- надійне, якісне і безперебійне електропостачання;
- зменшення вартості послуги.

Держава:

- розвиток регіону без державної підтримки;
- прозорий механізм тарифоутворення;
- залучення масштабних інвестицій;
- ліквідація перехресного субсидювання;
- скасування системи єдиних тарифів;
- формування вартості державних пакетів акцій.

Розподільчі компанії:

- залучення масштабних і ефективних інвестицій в відновлення та розвиток мереж;
- стимул для зниження витрат та втрат (зеконормлені кошти залишаються у розпорядженні компаній)

Яким чином захищаються інтереси споживача?

- Відсутнє одноразове суттєве зростання для покриття ефекту деградації
- Довгострокове зменшення вартості послуг дистрибуції
- Встановлення цільових показників якості електропостачання
- Додаткові доходи державного бюджету
- Підвищення якості послуг електропостачання, або зменшення тарифів

Необхідні заходи

- здійснення оцінки активів;
- внесення змін до ІП 2017 року;
- формування ІП 2018 року;
- розрахунок ТПП;
- проведення відкритих слухань щодо ІП;
- проведення відкритих слухань щодо ТПП;
- проект постанови НКРЕКП щодо ІП (по процедурі);
- проект постанови НКРЕКП щодо ТПП (по процедурі);
- обговорення проектів постанов НКРЕКП;
- розміщення результатів обговорень на сайті НКРЕКП;
- прийняття постанов НКРЕКП щодо ІП та ТПП;
- публікація постанов в газеті “Урядовий кур’єр”;
- ПЕРЕХІД НА СТИМУЛЮЮЧЕ ТАРИФОУТВОРЕННЯ.

Внесення змін до ІП 2017 року

Компаніям, які переходять на стимулююче регулювання з **01.10.2017**, необхідно підготувати зміни до інвестиційної програми на 2017 рік з урахуванням додаткових обсягів джерел фінансування, відповідно до наступних розрахунків:

- Амортизація на 4 квартал 2017 року – визначається як $1/4$ від $1/30$ «старої» регуляторної бази активів (вартість оцінки активів).
- Реактив на 4 квартал 2017 року – залишається без змін.
- Небаланс ТВЕ на 4 квартал 2017 року – визначається на нульовому рівні.
- Прибуток на виробничі інвестиції – визначається як $1/4$ від 50 % на «стару» регуляторну базу активів (вартість оцінки активів) $\times 13$ % (норма доходності на «стару» регуляторну базу активів).
- Надання на розгляд НКРЕКП змін до ІП має передувати даті надання до Комісії матеріалів на встановлення тарифів для стимулюючого регулювання.
- Зміни до ІП мають бути надані з урахуванням вимоги щодо проведення громадських обговорень.

Процес внесення змін до ІП 2017 року та формування ІП 2018 року

Згідно зі змінами до Порядку формування інвестиційних програм ліцензіатів з передачі та постачання електричної енергії, затвердженого постановою НКРЕ від 13.12.2012 № 1627 в частині запровадження механізму проведення громадських обговорень проектів інвестиційних програм.

Обов'язок щодо організації та проведення відкритого обговорення покладається на ліцензіатів.

План роботи Товариства з підготовки до переходу до стимулюючого регулювання

- заходи з інформування органів державної влади, органів місцевого самоврядування та громадськості про діяльність Товариства при переході до СР;
- організаційно-технічні заходи
  - заходи щодо розвитку персоналу підприємства
  - заходи щодо підвищення показників якості обслуговування споживачів електричної енергії (комерційна якість надання послуг);
  - заходи щодо підвищення показників надійності електропостачання :
  - заходи щодо зниження нормативних технологічних витрат електроенергії в електричних мережах ліцензіатів;
  - заходи щодо підвищення ефективності інвестицій;

